

Motion till riksdagen 2005/06:Ju310

av Alf Svensson (kd)

Heltäckande DNA-register

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i Sverige upprätta ett nationellt DNA-register för alla svenskar samt alla med uppehållstillstånd i Sverige.

Motivering

När jag för ett par år sedan i en debattartikel föreslog införandet av ett DNA-register som skulle omfatta alla svenskar möttes jag av ett kompakt motstånd från ledande politiker i bägge lägren. Justitieminister Thomas Bodström tog kraftfullt avstånd från alla idéer om massregistrering av DNA-profiler i brottsbekämpande syfte. Justitieministern lät meddela att han, som det påstås, inte hade föreslagit att tidsgränsen för en DNA-registrering kan sänkas från mer än två års fängelse till ett år. Då omfattade registret mindre än 3 000 individer – alla fällda för allvarliga brott.

Nu har verkligheten börjat hinna ifatt justitieministern. Han har förstått att dagens lagstiftning starkt begränsar möjligheten att lösa och förebygga brott. Han har insett och medgivit att en DNA-profil inte innehåller mer information om en person än ett fingeravtryck. Det är därmed inte mer integritetskränkande. Men det identifierar en individ med samma grad av säkerhet som fingeravtrycket. Och framför allt har justitieministern blivit uppmärksam på att länder som Storbritannien med mycket omfattande DNA-register har en långt högre upplärningsprocent vad gäller rader av allvarliga brott än vad vi har i Sverige.

Regeringen och i synnerhet dåvarande socialministern överraskades av att polisen – efter det tragiska mordet på utrikesminister Anna Lindh – enligt rättegångsbalken visade sig ha rätt att beslagta ett blodprov ur det s.k. PKU-registret. När jag påpekade detta skrev socialministern en artikel under rubriken ”Alf Svensson minskar tilltron till rättsstaten” (DN 2003-11-11). Men efter tsunamin annandag jul drev regeringen igenom en undantagslagstiftning

Fel! Okänt namn på

angående PKU-registret för att underlätta den synnerligen svåra identifieringen av unga offer för katastrofen.

Vetenskapsmännen är med rätta upprörda över att PKU-registret på detta sätt kommer till användning i helt andra syften än vad lagstiftaren avsett och – som vetenskaparna trott – kunnat garantera.

Medan Bodström hela tiden sagt nej till upprepade förslag från sakkunnigt håll om införande av ett nationellt DNA-register har argumenten stärkts, och nu kommer det ena beslutet efter det andra att gå i riktning mot ett kraftigt utökat register. Att mycket gamla ouppklarade mord och andra grova brott kan klaras med hjälp av DNA-tekniken är bara den senaste indikationen på nyttan av utvidgade register.

I regeringsförklaringen 2005 angav statsministern att DNA-registret skall utvidgas och då är det inte förvånande att förslaget numera gillas av landets justitieminister. Nu kommer alltså alla som är skäligen misstänkta för ett brott som kan leda till fängelse att få sin DNA-profil registrerad. Den nya lagen har så låga gränser att i stort sett alla som begår ett någorlunda allvarligt brott kommer att hamna där, har justitieministern sagt.

Det är en stor skillnad mot dagens regler om minst två års fängelse. Enligt den nya lag som justitieministern räknar med skall träda ikraft vid årsskiftet kommer DNA-profilen att bli kvar i tio år efter det straffet avtjänats. Miss-tänkta som inte fälls skall avföras från registret – osäkert när.

Det är integritetskränkande att behandla människor olika. Att finnas i registret efter det att man friats från misstankar eller efter att ha avtjänat sitt straff sätter stämpel på en person. Det har justitieministern medgivit när han hävdar att det vore integritetskränkande för andra än brottslingar att finnas med i registret. Men det är ju inte integritetskränkande att alla födda 1976 och senare ingår i PKU-registret som innehåller blodprov med all möjlig genetisk information – prover som tydligen kan beslagtas av polisen!

Bland annat för att verkligen skydda PKU-registret bör ett allomfattande och helt integritetssäkert DNA-register upprättas.

Ett sådant register hade varit ovärderligt efter tsunamin och skulle vara det efter andra katastrofer som vår befolkning tyvärr kan komma att utsättas för. Långt fler gärningsmän kommer att kunna knytas till begångna brott och långt fler kommer att kunna fällas. Polisens utredningsarbete kommer att effektiviseras. Det gäller också åklagarens och domstolarnas. Rättsäkerheten kommer att öka. Men framför allt skulle ett allomfattande register kunna förebygga rader av brott – exempelvis våldtäkter och serievåldtäkter.

Justitieministern har, när andra argument tryter, hävdar att ett heltäckande register skulle bli dyrt och svårt att hantera. Har han inte velat förstå att vi lever i dataåldern och att hans egen regering hävdar att vi i Sverige är särdeles väl framme?

Säkert är han ändå medveten om att endast omkring 16 % av anmälda brott kommer till åklagare. Antalet dömda är ännu lägre än så bland annat till följd av bristande bevisning. Med ett allomfattande DNA-register att tillgå är det rimligt att anta att upplärningsprocenten skulle stiga väsentligt.

Kostnaden för ett under en femårsperiod uppbyggt DNA-register kommer att uppgå till över en miljard kronor. Men det kommer att visa sig vara väl

Fel! Okänt namn på

använda pengar i räddningsarbete, brottsbekämpning och det viktiga förebyggande arbetet.

Stockholm den 27 september 2005

Alf Svensson (kd)